

та формування професійних планів; професійну підготовку; професійну адаптацію), кожна з яких потребує відповідного комплексу заходів з боку держави з метою удосконалення їх впливу на процес працевлаштування.

Таким чином, вагомі позитивні результати соціальної інтеграції молоді до трудової діяльності, входженні її у ринок праці та успішному працевлаштуванні можливі лише за умов об'єднання у цій сфері зусиль органів державного управління різних рівнів, реалізації державної молодіжної політики, залучення до вирішення проблем молодіжної зайнятості та працевлаштування об'єднаних підприємців і роботодавців, профспілок, молодіжних організацій.

Література:

1. Воронкова В.Г. *Філософія гуманістичного менеджменту (соціально-антропологічні виміри): монографія* / В. Г. Воронкова; ЗДІА. – Запоріжжя: ЗДІА, 2008. - 253 с.
2. Ажажа М. А. *Соціалізація в контексті суспільного розвитку* / М.А. Ажажа, Л. Ф. Муц / Гуманітарний вісник ЗДІА. 2017. – Вип. 68. – С. 179-186.
3. Соснін О. В., Воронкова В.Г., Ажажа М. А. *Філософія гуманістичного менеджменту (соціально-політичні, соціально-економічні, соціально-антропологічні виміри): Навчальний посібник. Зпоріжжя : Дике поле, 2016. – 356 с.*

Білогур Влада (Мелітополь, Україна)

СПОРТ ЯК ФІЛОСОФІЯ ЖИТТЯ ЛЮДИНИ В ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАТИВНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Дуалістичний характер природи спортивної людини в умовах сучасної цивілізації пов'язаний з характером взаємодії природи, суспільства і людини. Характер цієї взаємодії все більше підтверджує висновок про те, що сутність людської природи характеризується невпинним стремлінням людини вийти за межі себе і свого світу, намагаючись навіть обійти закони природи та історії. Ця характерна особливість людської природи, яка являється закономірністю формування своїх відносин з оточуючим світом, пов'язана з антропологічними вимірами спорту як реалізації родової сутності людини. Спорт – це вихід за межі людського існування, в контексті якого долається доцільність повсякденності. Спортивні інтенції людини розвиваються і культивуються її смисложиттєвими запитами, без розкриття яких неможливо зрозуміти антропологічні виміри людиновимірності спорту. О. Хакслі не випадково висловив думку, що спорт може виконувати як творчі, так і руйнівні функції у суспільстві, а в полікультурному соціумі вони все частіше підтверджуються на практиці. На думку К.Бленчерда, агресивні інстинкти завжди являлись невід'ємною частиною людської природи, спортивні відносини є вираженням тиску, влади, підкорення і привілеїв що в цілому порушує антропологічні виміри спорту, так як спорт виступає як інструмент сублімації агресії [1].

Тому у контексті соціального простору спорту застосовується нова

парадигма людиновимірності, яка дозволяє виявити міру співвіднесеності тенденцій спорту і потреб у розвитку сутнісних сил людини як їх родової сутності, направлених на формування цілісної особистості спортсмена. Все це дозволяє поглибити теоретичні уявлення про основні характеристики феномена спорту, більш точно визначити складові і тенденції розвитку сучасного спортивного мислення і практики спорту, концептуалізації сучасних знань про спорт, що базуються на антропологічних засадах. Адекватне осмислення даного, достатньо визначального блоку проблем, дозволяє розібратися в особливостях сучасного етапу розвитку спорту, особливостях протистояння світоглядних установок, цінностей, регулятивів і практик, що характеризують спортивне життя сьогодні. Тому сама логіка проблем, особливостей та тенденцій розвитку спорту як специфічної соціальної практики потребує звернення до більш широкого контексту – соціантропологічного і соціокультурного, що базуються на концепті людиновимірності [2].

Саме з цієї точки зору актуальною є проблема, яка потребує всебічного і ґрунтовного дослідження антропологічних засад спорту (спортивної антропології, фізичної антропології), з однієї сторони, наближення сучасного спорту до меж людиновимірності, а з другої, подолання зростання загроз, пов'язаних з деструктивними явищами у середовищі спорту, що вивчає антропологія, предметом якої є людина як особливий рід суцього та осмислення проблем людської природи, модусів людського існування, потенціал антропологічної картини світу, у даному випадку спорту. У наш час зростає значення такого виду антропології, як спортивна, яка вивчає закономірності морфологічних і функціональних змін, що відбуваються в організмі людини під впливом спортивної діяльності. Основний її метод - метод антропометрії чи соматометрії – вимірів живої людини, для якого велику роль відіграють такі науки, як анатомія і фізіологія, генетика і психологія, біометрія і біофізика. У наш час без антропології не мислима ні медицина, ні археологія [3].

Нами досліджується проблематика, пов'язана з аналізом місця людини у сучасному спорті і міри співвідношення різних сторін його природи в дихотомії «біологічне-соціальне», «фізичне-духовне», що також те, що впливає на розвиток родової сутності людини. Вітчизняна філософія спорту намагається подолати вузькі рамки відношення до індивіда тільки як носія лише фізичних якостей базуючись на ідеї біосоціальної природи людини, але й можливості формувати особистість як духовно-тілесну цілісність. Аналіз літератури засвідчив, що нині осмислення природи людини, що реалізується у спорті, все більшою мірою прориває вузький горизонт суто земного, природно-тваринного існування людини, входячи в простір більш глибинних інтерпретацій реалізації родової сутності людини [4].

Сучасний спорт упритул підійшов до виявлення меж людиновимірності, так як він дає максимальні навантаження для тіла і духу, що дозволяє вважати

його одним з ареалів антропологічної межі (термін С.Хоружого). За межами цієї межі - вихід в інший вимір по відношенню до нормального людського життя: в смерть, травму, кризу самосвідомості. Порушення людиновимірності вносить у спорт елемент антигуманності, руйнування всього людського, породження негативних стимулів для розвитку особистості. Дух змагальності моделює ситуацію людського самовизначення, яке здійснюється в системі «Я-Інший» чи «Я-Інші», тому самовизначення можливо, якщо «Я» спів ставляє свої показники з Іншими. Самореалізація особистості у спорті як головний мегатренд глобального суспільства виходять на концепцію міри людського роду, яка є зв'язуючою ланкою між гуманітарною наукою антропономією і суспільною наукою антропологією. Діалектичний зав'язок загального і окремого дозволяє відмітити, що якості людського роду (загальне) властиві і кожному людському індивіду (окреме) [5].

Дослідження міри людського роду передбачає виявлення і обґрунтування таких якостей людини, які являються його родовими сутнісними силами і як соціальні константи характеризують кожную людину. Дослідження сукупності якостей, ознак людського роду дають можливість виявити чотири таких соціальних константи: свідомість, мова, спілкування і діяльність, так як всі інші якості не являються родовими, чи являються модусами, видами названих якостей як сутнісних. Слід виділити чотири родових ознак людини, націлених на виявлення її родової сутності: 1) свідомість як властивість мозку спортсмена відображати дійсність в спортивних образах і мові, що слугує регулятором людської життєдіяльності на спортивному рівні і володіє різним об'ємом; 2) мова спортсмена як знакова система для вираження думок, здійснення соціальних комунікацій і творчого мислення, що виконує функції – експресивну, комунікативну, творчу і меморіальну; 3) спілкування як вся сукупність комунікацій спортсмена, яка визначається інформаційними, праксеологічними та аксіологічними відносинами, що виражають три підсистеми соціального досвіду людства – знання, уміння і соціальні установки; 4) діяльність як доцільна взаємодія людини з предметним спортивним світом, що базується на свідомості, мові і спілкуванні, що являє собою інтегративну якість людини і об'єднує у функціональному комплексі.

Ця характерна особливість людської природи, яка являється основою людиновимірності спорту, породжує проблему дуалізму трансгресивної творчості, яка, з однієї сторони, є позитивною, так як розширює сферу самореалізації людини та її родової сутності, а з іншої,- діє негативно,- так як часто руйнує людську природу і сприяє виходу деструктивних інтенцій людини. Саме у цьому закладена основа проблематизації людськимимірності світу у його антропологічних засадах, сформованих людиною у вигляді різноманітних соціальних практик, однією з яких і є спорт. Головна загроза, яка може виникнути перед людиною, - це загроза людини перейти у вимір нелюдиновимірний, у якому стикаються людина, природа і суспільство [6].

В основі філософії спорту як нового наукового напрямку ХХІ століття – спорт як глобальне і широкомасштабне явище, що проникло в усі сфери життєдіяльності соціального організму країни. Аналіз феномена спорту примушує нас звернутися до людини, до глибинної суті міжлюдських відносин, виступає як феномен культури і міжкультурного спілкування, породженого епохою глобалізації. Філософія спорту виступає галуззю сучасного філософського знання, стоїть в ряду таких наук, як філософія релігії, філософія мистецтва, філософія науки тощо. Філософію спорту слід визначити як науку про спорт як соціальний феномен, про місце і роль інституту спорту в сучасному суспільстві, про внутрішній світ людини-спортсмена, що витупає у якості суб'єкта спортивної діяльності; про характер відносин, які формуються в контексті соціальної взаємодії у сфері спорту і спортивних відносин.

Питання «Що таке спорт?» потребує характеристики внутрішнього світу тих індивідів, які у якості учасників витягнуті в сферу даної діяльності, а також потребує відповісти на питання про структуру і характер тих відносин, що складаються у сфері спорту. У свою чергу філософія спорту потребує знань з педагогіки, психології, соціології, навіть економіки і менеджменту, так як потребує проникнути у сутність глибинно-екзистенційних смислових процесів, що лежать в основі спорту та спортивної діяльності та потребують умілого керування цими процесами. Тому методологічними засадами філософії спорту як нового наукового напрямку ми визначимо такі методологічні засади, як феноменологічний, екзистенційний, антропологічний, аксіологічний, герменевтичний. Саме ці методи і підходи дозволили глибоко проаналізувати феномен спорту, пояснити його сучасні проблеми, на які вплинули глобалізаційні тенденції, знайти шляхи підвищення ефективності його спортивної діяльності.

До найбільш істотних тенденцій розвитку правового регулювання спортивних відносин на загальносвітовому рівні можна віднести: 1) підвищення децентралізації управління в області спорту, в тому числі в глобальному масштабі; підвищення правочинів саморегуляторних організацій у сфері спорту, зниження втручання держави у сферу спорту; 2) уніфікація національного законодавства про спорт по всьому світу; 3) тенденція ускладнення структури і збільшення обсягу законодавчого регулювання у галузі спорту у більшості країн з одночасним розширенням і активізацією використання різних форм систематизації законодавства про спорт; 4) переосмислення і радикальне удосконалення моделі управління професійним спортом; 5) вдосконалення правових механізмів боротьби з насильством і вживанням допінгу в спорті; 6) лібералізація спортивних трансферів; 7) лібералізація законодавства про спортивних трансляціях; приватизація фінансування професійного спорту, що спричинить розвиток спонсорства, прав на спортивні трансляції, модернізацію стадіонів та вдосконалення системи

Секція 2. Праксеологічні засади становлення і розвитку інформаційного суспільства як основи забезпечення сталого розвитку суспільства і держави

продажу квитків на спортивні змагання; 7) підвищення ясності й прозорості для інвесторів, які вкладають кошти в спортивні проекти, підвищення гарантій захищеності інвестиційних інтересів; 8) підвищення захищеності прав спортсменів, у тому числі їх прав на охорону здоров'я та економічних прав; 9) подальше підвищення ідентифікації спорту як економічної діяльності.

В основі філософії людини як об'єкта соціально-філософської рефлексії інформаційного суспільства – людина як «рефлексивна монада», яка направляє свій розум на природно-буттєві виміри життя, спроможні утвердити себе в природно-тілесному здійсненні. В загальнозживаній площині Всесвіт не може існувати без людини, без її активності і творчості: якщо ж співпадає процес тотожності мислення і буття людини, то людина реалізує себе як творчу істоту. Але якщо цьому процесу тотожності мислення і буття сприяє вся сукупність соціально-політичних та соціально-економічних відносин, в яких знаходиться людина, то розвивається і накопичується людський потенціал. Саме тому соціальність – це не тільки необхідна і всезагальна форма буття людини, а форма її становлення в цьому бутті, так як соціальність – це причетність до всього того, що відбувається з людиною. Сутнісна матерія суспільства повинна зводитися до все більш повної реалізації сутнісних сил людини, щоб стати цілісною особистістю, досягти чогось такого, що могло б привести їх до “вищих” станів свідомості [7]. Інформаційне суспільство охоплює всі сфери життя – технічна сфера; економічна сфера; ділова сфера; соціальна сфера; культурна сфера; політична сфера.

В контексті соціально-філософського дискурсу сучасне бачення людини і світу в умовах інформаційного суспільства формується в процесі взаємодії різних теоретичних традицій і підходів, тому воно ніколи не знаходить завершення, і навряд чи взагалі можливе як цілісна і несуперечлива теорія. Ідеал наукової раціональності класичної науки, трансформується в некласичний, у рамках якого людина як суб'єкт пізнання розташована “всередині” природи, біосфери разом зі своїми цінностями і світоглядними настановами. Суспільство, що знаходиться в умовах перманентних трансформацій, потребує адаптації людини до плинних, зовнішніх умов середовища та забезпечення її успішної адаптації і збалансованості [2]. Наприклад, соціокультурна адаптація – це пристосування окремого індивіда чи соціальної групи до постійно плинних умов існування соціокультурного середовища, а також вплив на них.

Постмодерністське мислення, що формується у межах сучасності, не сприймає будь-якої абсолютизації. Іронізуючи над будь-якими формами монізму, центризму, тоталітаризації над загальнообов'язковими утопіями й закамуютьованими типами деспотизму, соціально-філософська думка відкриває простір плюральності, множинності, мультиваріантності, розмаїттю конкуренції, полярних парадигм і співіснуванню гетерогенних елементів. Гносеологія плюралізму, що є засадничою для соціальної філософії,

перетворюється на теорію нової культурної свідомості, нового розуміння людством себе та свого теперішнього становища в нестабільному, стохастичному, повному невизначеностей та суперечностей світі. У цьому контексті взаємозв'язок "вітального-духовного" передбачає розуміння теоретичної формули моделювання буття "можливої потенції": 1) відношення людини до самої себе; 2) відношення людини до інших людей; 3) відношення людини до екстра-реалій; 4) відношення до світу як єдиного цілого, що у значній мірі поглиблює соціальне пізнання про людину. В контексті постмодерністського мислення концепція трансцендентального суб'єкта грішить гносеологізмом - зведенням людини до суб'єкта пізнання, а світу до об'єкта, тобто до сукупності предметів (суцього), які підлягають пізнанню. Зведення світу до предметів, суцього призвело до того, що і сама людська суб'єктивність стала мислитись як суще, як предмет. Всупереч такому гносеологічному підходу, коли людина розглядається як суб'єкт, що протистоїть сущому як об'єкту, екзистенціалісти запропонували новий, за словами М. Гайдеггера, онтологічний підхід до людини [7].

Отже, соціальні виміри пізнання людини виходять з того, що людина – це «рефлексивна монада», яка направляє свій розум на природно-буттєві виміри індивідуального і суспільного буття, сучасне бачення людини і світу формується в процесі взаємодії різних теоретичних традицій і підходів, які глибоко проникають у сутність людини, напрями соціального пізнання сприяють глибокому розумінню соціального простору і соціального часу. Духовний та інтелектуальний зміст філософії людини зводиться до розвитку цілісності, досконалості, завершеності, унікальності, самовпевненості, істини, краси, культури. Люди, які націлені на свій розвиток і саморозвиток, намагаються розвивати власні принципи і мотиви для досягнення своїх цілей, можуть роздумувати, як минуле співвідноситься з сьогоденням, реалістично пов'язувати довготривалі плани з поточними завданнями, у них є почуття безперервності трьох аспектів часу: минулого, теперішнього і майбутнього. Стратегія розвитку інформаційного суспільства повинна супроводжуватися розвитком людських ресурсів, можливості яких відповідали б вимогам інформаційного суспільства.

Сьогодні важливим фактором підвищення конкурентоспроможності країни є нарощування її потенціалу у сфері освіти, технологій, ноу-хау та інформації. Цей фактор визнається вирішальним для інтеграції країни у світову економіку. У якості стратегії вирішення цієї задачі пропонується підвищення темпів і розширення масштабів використання ІКТ. Стійкому розвитку сприяє також інтеграція, що відноситься до ІКТ, заходів і програм у національні і регіональні соціально-економічні стратегії, що в цілому сприяє формуванню глобального інформаційного суспільства.

Література

Секція 2. Праксеологічні засади становлення і розвитку інформаційного суспільства як основи забезпечення сталого розвитку суспільства і держави